

Zasady pisowni wielkiej i małych liter

Wielką literą piszemy:

1. Imiona własne, ludzi i zwierząt np.: Barbara, Adam Mickiewicz, Maks.
2. Przydomki, pseudonimy i przezwiska ludzi np.: Bolesław Chrobry, Sokole Oko, Huba
3. Nazwy świąt, dni, okresów świątecznych np.: Narodowe Święto Niepodległości, Wigilia, Boże Narodzenie
4. Przymiotniki odpowiadające na pytanie czyj? Utworzone od imion własnych np.: Styl Sienkiewiczowski, Wiersz Różewiczowski
5. Nazwy gwiazd, planet i konstelacji np.: Saturn, Jowisz, Droga Mleczna, Wielka Niedźwiedzica, Ziemia, Słońce, Księżyc
6. Nazwy części świata, państw i ich mieszkańców np.: Ameryka, Amerykanin, Polska, Polak, Europa, Europejczyk.
7. Nazwy regionów, krain historycznych i ich mieszkańców np.: Pomorze, Pomorzanin, Wielkopolska, Wielkopolanin.
8. Nazwy mórz, oceanów, jezior i gór np.: Atlantyk, Kanał Augustowski, Sahara.
9. Przymiotniki wchodzące w skład nazw geograficznych np.: Ameryka Południowa, Morze Północne, Nowy Targ, Wielka Brytania.
10. Nazwy przedstawicieli ras, szczepów i plemion np.: Murzyn, Arab, Słowianin, Indianin.
11. Nazwy ulic, placów, parków, budowli i zabytków np.: Ulica Puławska, Wawel, Łazienki.
a) Wszystkie wyrazy w nazwach wielowyrazowych, jeżeli wchodzi ściśle w skład nazwy własnej np.: Zamek Królewski, Rynek Starego Miasta, Wały Chrobrego.
12. Nazwy urzędów, władz, instytucji, szkół, organizacji np.: Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Uniwersytet Jagielloński, Gimnazjum im. Gen K. Sosnkowskiego, Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Tomysku.
13. Wszystkie wyrazy w odmiennych tytułach czasopism (z wyjątkiem przyimków i spójników) np.: „Gazeta Wyborcza”, „Kobieta i styl”.

Małą literą piszemy:

1. Wszystkie nazwy pospolite np.: samochód, kot, spodnie.
a) Przymiotniki utworzone od nazw kontynentów, krajów np.: azjatycki, europejski, polski, słowiański.
b) Nazwy mieszkańców miast, dzielnic i wsi np.: opaleniczanie, warszawiak, mokotowianin.
2. Nazwy dni tygodnia, miesiąca, okresów kalendarzowych, obrzędów i zwyczajów np.: grudzień, kwartał, dyngus, andrzejki, ślub
3. Nazwy wydarzeń historycznych np.: wojna trzydziestoletnia, II wojna światowa
4. Nazwy okręgów administracyjnych np.: okręg wielkopolski, gmina opalenica, powiat nowotomyski.
5. Nazwy okresów historycznych, epok i prądów filozoficznych np.: średniowiecze, humanizm, odrodzenie.

ĆWICZENIA

1. Uzupełnij luki małą lub wielką literą podaną w nawiasie.

Poarszawiean zwiedziłraków (w, j, k)

Dawnątolicę – dumęolaków (s, p)

Obejrzaławel iamęmoczą (w, j, s)

A wowejucie trochę odpoczął. (n, h)

2. Wstaw małą lub wielką literą

Przyjechał do nas w odwiedziny ...ujek ...anek, który mieszka w ...rakowie, niedaleko ...ukiennic. Pracuje jako wykładowca na ...niwersytecie ...agiellońskim. To dzięki niemu poznałem ...awel, ...arbakan, ...ościół ...ariacki z ...łtarzem ...ita ...twosza. Jako rodowity ...rakowianin wujek rozkochany jest w swoim mieście i uważa je za najpiękniejsze nie tylko w ...uropie, ale na całym świecie. Oprócz zainteresowań zawodowych jest zapalonym podróżnikiem. Zwiedził ...rancję, ...elgię, ...iszpanię i ...olandię. Jego marzeniem jest podróż statkiem przez ...orze ...ródziemne, ...cean ...tlantycki wzdłuż wybrzeży ...fryki, ...cean ...pokojny do ...australii, gdzie pragnie wdrapać się na ...órę ...ościuszki. Mama śmieje się, że niedługo wyląduje na ...siężycu lub na ...enus. Na razie mam mu pokazać co ciekawsze miejsca w ...odzi. Odwiedzimy ...bibliotekę ...niwersytetu ...ódzkiego przy ...licy ...atejki. Zwiedzanie miasta zakończymy pod pomnikiem ...ładysława ...eymonta, który za swoją powieść pt. „...hłopi” otrzymał ...agrodę ...obla.

3. Od nazw państw utwórz nazwy ich mieszkańców.

Polska -

Francja -

Grecja -

Szwecja -

Niemcy -

Brazylia -

Hiszpania -

Włochy -

4. Ułóż nazwy trzech kontynentów, trzech państw i trzech miast przez odpowiednie przestawienie sylab w ramkach.

fry	A	ka
ro	pa	Eu
stra	Au	lia

ków	Kra	
sza	War	wa

cha	nów	Cie
-----	-----	-----

cja	Sło	wa
zy	Bra	lia
da	Ka	na